Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne čtvrtek 10. listopadu 2022. Doložku vyznačil/a RNDr. Miroslav Rokos dne čtvrtek 10. listopadu 2022.

Ministerstvo životního prostředí

Odbor výkonu státní správy VII
Mezírka 1
602 00 Brno

Brno dne 10. listopadu 2022
Č. j.: MZP/2022/560/1832
Sp. zn.: ZN/MZP/2022/560/167

dle rozdělovníku

R O Z H O D N U T Í

Ministerstvo životního prostředí, jako ústřední orgán v oblasti posuzování vlivů na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen zákon), podle ustanovení § 92a písmeno a) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů, přezkoumalo ve smyslu § 149 odst. 8 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, závazné stanovisko k posouzení vlivů provedení záměru „Revitalizace živočišné výroby v Zemědělském obchodním družstvu v Herálci" na životní prostředí, vydané Krajským úřadem Kraje Vysočina, odborem životního prostředí a zemědělství dne 03.05.2021 pod č.j. KUJI 38246/2021 podle § 9a zák.č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, a rozhodlo takto:

Podle ustanovení § 149 odst. 8 správního řádu se závazné stanovisko Krajského úřadu Kraje Vysočina č.j. KUJI 38246/2021, sp.zn. OZPZ 1697/2020, ze dne 03.05.2021

m ě n í

takto:

I. Ve výroku závazného stanoviska

a) **V bodě I.8** *Podmínky pro fázi přípravy záměru, realizace (výstavby) záměru, provozu záměru, popřípadě podmínky pro fázi ukončení provozu záměru za účelem prevence, vyloučení, snížení, popřípadě kompenzace negativních vlivů záměru na životní prostředí a veřejné zdraví*

se ruší celý text části E. včetně nadpisu;

b) **původní text části A.** *Podmínky pro fázi přípravy záměru* **se nahrazuje textem:**

„A. Podmínky pro fázi přípravy záměru

1. *Prověřit stav uložené sutě a kameniva v místě stavby, postupovat v souladu se zák. č. 541/2020 Sb., o odpadech, v platném znění.*
2. *Odejmout ze zemědělského půdního fondu pozemky zemědělsky nevyužívané, které jsou doposud zařazeny dle katastru nemovitostí jako zemědělský půdní fond. Postupovat v souladu se zákonem č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, zejména § 9 odst. 1.*

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10

(+420) 26712-1111
posta@mzp.cz
ISDS: 9gsaax4
www.mzp.cz

Elektronický podpis
Ing. Jaroslav Pospíšil
Ministerstvo životního prostředí
10.11.2022 10:10

3. *Podlahy stájí, jímky na kejdu a ostatní odpadní vody, včetně celého systému čerpání kejdy, výdejní plochu a další plochy s možnou kontaminací vodám závadnými látkami, připravit a realizovat jako vodotěsné.*
4. *Projednat s provozovatelem bioplynové stanice obsah žádosti o změnu povolení provozu bioplynové stanice podle § 13 odst. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, kterou bude nutné podat v souvislosti s provozní návazností na nový chov skotu. Na základě dohody s provozovatelem bioplynové stanice zajistit, aby žádost o změnu povolení provozu bioplynové stanice podle § 13 odst. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, v platném znění, obsahovala návrh následujících opatření:*
   a) *Návrh zastřešení skladu digestátu bioplynové stanice.*
   b) *Jakákoliv manipulace se vstupními materiály, které mohou způsobovat pachovou zátěž na území provozu bioplynové stanice, musí vést k jejich co nejrychlejší aplikaci do bioplynové stanice nebo k jejich zaplachtování.*
   c) *Siláž odkrýt pouze v takovém rozsahu, jaký bude bezprostředně odebrán do bioplynové stanice.*
   d) *Při sklizni vždy aplikovat do siláží a senáží biotechnologické konzervanty, které potlačí nežádoucí kvašení za vzniku podílu např. kyseliny máselné nebo oxidaci za vzniku alkoholů.*
   e) *Evidovat a pro účely případné kontroly doložit seznam aktuálně použitých konzervantů pro výrobu siláží a senáží.*
5. *K žádosti o vydání stavebního povolení doložit kopii změny povolení provozu bioplynové stanice v areálu dle § 13 odst. 2 zákona o ochraně ovzduší.*
6. *Aktualizovat Plán opatření pro případy havárie při nakládání se závadnými látkami - havarijní plán podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č.254/2001 Sb. o vodách a vyhlášky č. 450/2005 Sb., o náležitostech nakládání se závadnými látkami a náležitostech havarijního plánu, způsobu a rozsahu hlášení havárií, jejich zneškodňování a odstraňování jejich škodlivých následků, zejména s ohledem na změnu vstupních surovin, zastřešení skladu digestátu a nového systému čerpání kejdy do fermentoru. Tento aktualizovaný havarijní plán bude předložen ke schválení vodoprávnímu úřadu a s jeho obsahem budou seznámeni všichni pracovníci farmy.*
7. *Provést hydrogeologický průzkum. Součástí průzkumu bude prověření podloží silážních žlabů. Při přípravě projektu budou prověřeny pozemky p. č. 1380, 927/51 a 927/4 k.ú. Heralec z hlediska vodohospodářského a vodní režim dotčeného území (rybník U Dubu).*
8. *Zpracovat Provozní řád dle zákona č. 201/2012, o ochraně ovzduší (dle přílohy č. 12 k vyhlášce č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší) se zahrnutím podmínek snižujících technologií pro zdroj znečišťování ovzduší z hlediska omezování emisí amoniaku v souladu*

s požadavky Metodického pokynu Ministerstva životního prostředí, odboru ochrany ovzduší k zařazování chovů hospodářských zvířat podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, k výpočtu emisí znečišťujících látek z těchto stacionárních zdrojů a k seznamu technologií snižujících emise z těchto stacionárních zdrojů, Věstník MŽP č.1/2018.";

c) **původní text podmínky č. 3 v části C.** *Podmínky pro fázi provozu záměru* **se nahrazuje textem***:*

„3. V případě stížností obyvatel na obtěžování zápachem majícím původ v provozech souvisejících s chovem skotu, opakovaných více než jedenkrát v průběhu 30 dnů a vyhodnocených příslušným orgánem ochrany ovzduší jako důvodných, nasadit další dostupné snižující technologie pro omezení maximálních krátkodobých koncentrací amoniaku dle Metodického pokynu odboru ochrany ovzduší MŽP, Věstník MŽP č. 1/2018."

II. V odůvodnění závazného stanoviska

V části *Odůvodnění stanovených podmínek* se

a) **text** celého odstavce začínajícího slovy *„Podmínka A.1 je stanovena…"* a končícího slovy *„…vyjmenovaného stacionárního zdroje*." **nahrazuje textem**:

„Podmínka A.1 je stanovena na základě dokumentace, posudku a vyjádření veřejnosti pro zabezpečení přípravy staveniště v souladu s platným zákonem o odpadech. Podmínka A.2 je stanovena dle připomínky dotčeného orgánu ochrany půdního fondu pro zabezpečení souladu skutečného využívání pozemků v zemědělském areálu a zabezpečení souladu navrhované stavby se záborem zemědělského půdního fondu. Podmínka A.3 je stanovena na základě dokumentace, posudku a vyjádření veřejnosti pro zabezpečení zamezení úniku znečišťujících látek do prostředí.

Podmínky A.4 a A.5 se týkají provozu bioplynové stanice, který se záměrem úzce souvisí, neboť oznamovatel do ní dodává a nadále bude dodávat vstupní surovinu (kejda) a odebírá z ní výsledný produkt, tj. digestát ke hnojení pozemků.

Provoz bioplynové stanice ovlivňuje poměry v území (kromě hluku je to znečišťování ovzduší, jedná se o vyjmenovaný zdroj). Bioplynová stanice v areálu zemědělského obchodního družstva provozovaná společností MERYDEN, a.s. je zkolaudovaná stavba, jejíž provoz není protiprávní. Bioplynová stanice má schválený provozní řád, který obsahuje technická a provozní opatření k omezení emisí znečišťujících látek obtěžujících zápachem (u vstupních hmot se kontroluje kvalita uskladnění – zaplachtování, míra zhutnění, využití konzervantů). U této bioplynové stanice je jako u jediné „zemědělské" bioplynové stanice v Kraji Vysočina řešena technologie jemného mlžení (odorizační mlžící systém na silážních žlabech). V případě prokázaného porušení podmínek provozu je Česká inspekce životního prostředí oprávněna ke zjednání nápravy či zastavení provozu stacionárního zdroje.

Vlastní anaerobní fermentace je proces v uzavřeném fermentoru bez přístupu vzduchu. Zdrojem fugitivních emisí jsou činnosti spočívající v manipulaci se vstupní biomasou a fermentačním zbytkem (digestát). Ke zlepšení poměrů v území (působení pachových látek) doporučili zpracovatelé dokumentace, rozptylové studie, posudku opatření spočívající kromě včasného dodání materiálů, řádného silážování též zastřešení stávajícího skladu digestátu. Tato opatření, která mají přispět ke snížení pachového působení při manipulaci se vstupní biomasou a při uskladnění vyprodukovaného digestátu, příslušný úřad v modifikované podobě do podmínek stanoviska zahrnul spolu s opatřením navrženým zpracovatelkou posudku, zpracovatelem dokumentace k aktualizaci havarijního plánu.

Příslušný úřad si je vědom toho, že zařízení k chovu skotu a bioplynová stanice jsou dva samostatné zdroje znečišťování ovzduší, které mají jiného provozovatele a jsou povoleny v oddělených řízeních. Příslušný úřad proto uplatnil v tomto závazném stanovisku ***nepřímo*** *i podmínky k provozu bioplynové stanice v řízení o změně povolení zdroje znečišťování ovzduší, které s touto problematikou souvisí. Splnění těchto podmínek je ovšem plně v rukou oznamovatele záměru, který musí formou dohody s provozovatelem bioplynové stanice zajistit jejich splnění. Jelikož nově odpadne manipulace s kejdou, která již nebude čerpána dovozem z cisteren, odpadne manipulace s hnojem (nebude do bioplynové stanice vůbec vstupovat, z areálu bude odvážen) dojde k omezení působení pachových látek při manipulaci s touto surovinou, která bude pro činnost bioplynové stanice stěžejní (trojnásobný nárůst). Právě manipulaci s kejdou ovlivní oznamovatel i z hlediska technologického řešení, neboť potrubím vedeným z jeho přečerpávací jímky do zařízení bioplynové stanice, tedy přímým propojením, bude kejda do bioplynové stanice dodávána. Zde dojde k zásadní změně (odbourání působení pachových látek vzhledem k zakrytí vstupní cesty). Zastřešení skladu digestátu je jedním z opatření, které zpracovatel rozptylové studie doporučil pro celkové významné zlepšení situace v území. Propojení obou subjektů (tedy Zemědělského obchodního družstva v Herálci a společnosti MERYDEN, a.s.) bylo opakovaně veřejností uváděno i při veřejném projednání (tyto subjekty mají společný ekonomický zájem), jehož se za oznamovatele zúčastnil člen představenstva Ing. Ondřej Malinovský, který je též členem představenstva společnosti MERYDEN, a.s.*

Příslušný úřad v souvislosti s propojením obou subjektů působících v jednom areálu též zmiňuje, že ve schváleném provozním řádu je mj. uvedeno, že surovinami pro výrobu bioplynu jsou exkrementy z chovů hospodářských zvířat a cíleně pěstovaná fytomasa na pozemcích společnosti Zemědělského obchodního družstva v Herálci. Výroba a skladování kukuřičné siláže, GPS a travní senáže probíhá na pozemcích Zemědělského obchodního družstva v Herálci. V provozním řádu je uvedeno, že fermentační zbytek (digestát) bude využíván pro potřeby hnojení zemědělské půdy, které bude zajišťovat místní Zemědělské obchodní družstvo v Herálci, které též zajišťuje vstupní suroviny pro bioplynovou stanici. Společnost provozující bioplynovou stanici je vlastníkem silážních žlabů, nicméně pro účely silážování hmoty (kukuřičná siláž, travní senáž a další) tyto prostory pronajímá smluvnímu dodavateli. Majitelem

silážované hmoty se stává až v momentu aplikace této hmoty do vstupního zařízení bioplynové stanice.

Podmínka A.6 vychází z dokumentace, posudku a současně platné legislativy (zákona o vodách) pro stanovení opatření v případě havarijního stavu. Podmínka A.7 vychází z připomínek veřejnosti k prověření hydrogeologických a vodohospodářských charakteristik dotčeného území. Provedení hydrogeologického průzkumu je nezbytnou součástí projekční přípravy stavby (v souvislosti s technickým provedením stavebních objektů bude prověřena možnost a způsob jejich založení ve vztahu k okolí). Podmínka A.8 je stanovena na základě dokumentace, posudku a legislativy v oblasti ochrany ovzduší pro vydání rozhodnutí k povolení provozu vyjmenovaného stacionárního zdroje.";

b) **věta** uvedená v posledním odstavci na str. 10, týkajícím se odůvodnění podmínek části C, *„Indikace prokazatelného obtěžování zápachem počtem stížností je na Krajském úřadě Kraje Vysočina praktikována orgánem ochrany ovzduší."* **nahrazuje textem:**

„Konkrétní četnost důvodných stížnosti uvedená v podmínce C.3 byla stanovena s cílem jednoznačně definovat stav nutný pro aktivaci jejího plnění a tím i posílit její vymahatelnost. Příslušný úřad považuje stanovenou četnost za přiměřenou."

c) **text začínající slovy** *„Do podmínek E…"* a končící slovy *„…vstupního zařízení bioplynové stanice."* **vypouští.**

V ostatním se závazné stanovisko

p o t v r z u j e .

Účastník řízení: Zemědělské obchodní družstvo v Herálci, Herálec čp. 134, PSČ 582 55, IČ: 00122335

O d ů v o d n ě n í

Ministerstvu životního prostředí, odboru výkonu státní správy VII (dále jen MŽP), byl dne 15.08.2022 doručen podnět společnosti Malý zámeček, s.r.o., se sídlem v Herálci č.p. 1, PSČ: 582 55, IČO: 47900750, právně zastoupené JUDr. Ing. Ivanem Barabášem, advokátem, evidenční č. ČAK 11534, společníkem FORLEX s.r.o., advokátní kanceláře, IČO: 04275705, se sídlem v Ostravě, Poděbradova 2738/16, PSČ: 702 00 (dále jen Navrhovatel), ke zrušení souhlasného závazného stanoviska k posouzení vlivů provedení záměru na životní prostředí (dále jen Stanovisko EIA), které vydal Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ (dále jen Krajský úřad) dne 03.05.2021 pod č.j. KUJI 38246/2021.

Z obsahu podnětu vyplynulo, že Navrhovatel je účastníkem společného územního a stavebního řízení ve věci výše uvedeného záměru, jehož zahájení oznámil Městský úřad Havlíčkův Brod veřejnou vyhláškou č. j. MHB_ST/460/2022/Pa-2 63516/2022/muhb ze dne 15.06.2022. Navrhovatel podal tento podnět, jelikož se Stanoviskem EIA zásadně nesouhlasí, a je přesvědčen, že lze důvodně pochybovat o jeho souladu s právními předpisy. Argumenty, jimiž namítá nezákonnost napadeného Stanoviska EIA, sdružuje do několika oblastí: nedostatečné posouzení zápachu, nesprávné stanovení ochranného pásma, nepřezkoumatelnost závěrů vyplývajících z rozptylové studie, neúplné zjištění stavu věci, doprava, voda, závazné podmínky stanovené pro třetí subjekt a neurčitost závazných podmínek pro realizaci záměru. Závěrem Navrhovatel navrhuje, aby MŽP zahájilo přezkumné řízení k posouzení správnosti a zákonnosti napadeného Stanoviska EIA a po provedeném řízení toto Stanovisko EIA zrušil a nahradil ho nesouhlasným závazným stanoviskem.

MŽP posoudilo důvody, které uvedl ve svém podnětu Navrhovatel, a dospělo k závěru, že minimálně v jednom bodu je tento podnět důvodný, proto usnesením č.j. MZP/2022/560/1410 ze dne 14.10.2022 zahájilo přezkumné řízení podle § 149 odst. 8 správního řádu.

Na základě toho Krajský úřad zaslal MŽP spis spolu s vyjádřením, v němž obhajoval znění Stanoviska EIA, konkrétně stanovení podmínek pro jiný právní subjekt, než je oznamovatel.

Dále Krajský úřad zaslal MŽP kopii své odpovědi adresované stavebnímu úřadu MěÚ Havlíčkův Brod, který žádal Krajský úřad o vyjádření k podnětu k přezkoumání závazného stanoviska podaném na MŽP a k námitkám účastníků společného řízení týkajícím se použití systému AIRQ (automatický systém vyhodnocování oprávněných stížností na zdroj zápachu anebo identifikace zdroje). Krajský úřad v odpovědi informoval stavební úřad, že informace o podaném podnětu nemá, a v dalším textu se zabýval systémem AIRQ, který použila Ing. Auterská ve své Pachové studii, objednané Navrhovatelem. Svůj komentář k systému AIRQ uzavřel konstatováním, že popsaný „systém" nelze z pohledu legislativy na úseku ochrany ovzduší využít. Pro Krajský úřad je neakceptovatelný, neboť údaje uvedené v Pachové studii jsou zavádějící, odborně neuchopitelné a závěry z nich vycházející jsou zmatečné.

V rámci přezkumného řízení byla potvrzena správnost předběžného závěru, že důvodná byla námitka, v níž Navrhovatel považuje za nezákonnou skutečnost, že Stanovisko EIA obsahuje podmínky nejen pro oznamovatele (ZOD Herálec), ale také pro provozovatele bioplynové stanice (dále i jen BPS) umístěné v areálu ZOD, která se záměrem souvisí, ale kterou provozuje jiná právnická osoba, než je oznamovatel. Stanovit podmínky v závazném stanovisku EIA lze pouze oznamovateli, neboť ten jediný je procesní stranou řízení o jeho vydání. Jedním ze základních atributů podmínek, které jsou součástí správního aktu, je jejich vymahatelnost. Podmínky uložené jinému subjektu, než je oznamovatel, nejsou vymahatelné, nemohou tedy najít oporu v právním řádu a případný další subjekt jimi proto nemůže být jakkoliv vázán. Výše uvedené platí i přesto, že samotné závazné stanovisko přímo nezakládá práva a povinnosti, činí tak na jeho základě až správní rozhodnutí, pro něž bylo podkladem. Jedná se však podle § 149 odst. 1 správního řádu o podklad závazný, od něhož se z vlastní vůle nemohou správní orgány vydávající navazující správní rozhodnutí odchýlit.

Lze rovněž konstatovat, že formulace podmínek napadeného závazného stanoviska je i v rozporu s obecnými principy formulovanými v úvodních ustanoveních zákona. Zřejmým příkladem konkrétního ustanovení zákona, které tím bylo porušeno, je pak § 9a odst. 3, dle něhož je stanovisko EIA podkladem pro navazující řízení. A contrario tedy platí, že stanovisko EIA není podkladem pro žádná jiná řízení. Řízení o změně povolení provozu zdroje znečišťování ovzduší, které se netýká přímo záměru a je zahajováno na žádost jiného subjektu než oznamovatele, rozhodně není navazujícím řízením.

Zároveň MŽP ověřilo důvodnost ostatních námitek obsažených v podnětu Navrhovatele a zjistilo, že je nutno přisvědčit i námitce uvedené v bodu H. Neurčitost závazných podmínek pro realizaci záměru. Navrhovatelem zmíněná podmínka č. C.3. je formulována nejednoznačně, což ve svém důsledku způsobuje nezákonnost celého závazného stanoviska. Podrobněji viz níže uvedené vypořádání všech námitek Navrhovatele.

Ostatní námitky Navrhovatele MŽP shledalo nedůvodnými. Proto zkoumalo, zda je opodstatněné využít možnosti dané v § 149 odst. 8 a nezákonnost závazného stanoviska odstranit jeho změnou. Dospělo k závěru, že z věcného hlediska bylo stanovení podmínek pro BPS důvodné, neboť z podkladů vyplývá, že BPS je hlavním zdrojem zápachu, na který Navrhovatel ve svém podnětu mj. upozorňuje. Lze proto důvodně předpokládat, že realizací záměru spočívajícího v odsunutí a modernizaci chovu skotu, spolu s provedením opatření na BPS, se situace v dané lokalitě oproti současnému stavu zlepší. I z hlediska procesní ekonomie tedy MŽP přistoupilo ke změně Stanoviska EIA a modifikovalo jeho podmínky tak, aby byly adresovány výhradně oznamovateli, a přitom jejich splnění zajistilo splnění požadavků na provedení žádoucích změn u BPS. Zároveň provedlo odpovídající úpravy v odůvodnění Stanoviska EIA. V rámci provedené změny závazného stanoviska upravilo i podmínku č. 3 části C.

Ke všem námitkám nezákonnosti napadeného Stanoviska EIA, které vznesl Navrhovatel (okruhy námitek členěny do bodů A. až H.) a které byly s výjimkou bodů G a H vyhodnoceny jako nedůvodné, pak lze uvést následující:

K bodu A. Nedostatečné posouzení zápachu

Podstata námitky: Navrhovatel má především za to, že ve Stanovisku EIA není dostatečně řešena otázka negativního působení zápachu na okolí, a nejsou ani dostatečně uvažovány synergie mezi aktuálním provozem kravína a BPS, kdy se právě zápach vycházející z obou provozů kumuluje. Zároveň nejsou závěry Krajského úřady dostatečným způsobem odůvodněny a Krajský úřad v podstatě pouze přebírá názory zpracovatele posudku, což je údajně v rozporu s ustanovením § 149 odst. 2 SŘ.

Vyjádření MŽP: Problematika zápachu, a to nejen v důsledku emisí amoniaku, je v posudku i ve Stanovisku EIA na více místech řešena. K údajnému rozporu s § 149 odst. 2 správního řádu MŽP upozorňuje, že zpracovatel posudku je autorizovanou osobou, jehož práce (oponentní odborný posudek) slouží příslušnému úřadu jako stěžejní podklad pro vydání závazného stanoviska. Zákon dokonce přímo ukládá, aby součástí posudku byl návrh stanoviska. Pokud se tedy příslušný úřad se závěry posudku ztotožní, není v rozporu se zákonem, když i v odůvodnění použije formulace

navržené zpracovatelem posudku. Je na jeho správním uvážení, do jaké míry návrh stanoviska využije pro jeho konečné znění. Námitka je proto nedůvodná.

Podstata námitky: Dále Navrhovatel namítá že zpracovatel Rozptylové studie (RS), o jejíž závěry se Stanovisko EIA opírá, silně podhodnocuje koncentrace amoniaku v ovzduší, které Záměr může vyvolat. Navíc v tomto výpočtu neuvažuje imisní pozadí, vyvolané zejména provozem BPS, ale i jinými provozy a zařízeními. Z RS dále nevyplývá, že by její zpracovatel při výpočtu emisí amoniaku započítával i dílčí emisní faktory pro sklady chlévské mrvy, hnoje a kejdy a jejich zapravení do půdy, přitom dle dokumentu s názvem „Emise amoniaku a zápachu z intenzivních chovů drůbeže a prasat ve vztahu k Závěrům o BAT", vydaného Ministerstvem zemědělství v r. 2017, se tato data musí uvažovat i v případě, kdy jsou tyto vedlejší produkty chovu předávány pro uskladnění či aplikaci další oprávněné osobě. Navrhovatel tedy má za to, že výpočty koncentrací amoniaku uvedené v RS nelze považovat za úplné a relevantní a Stanovisko EIA tak v důsledku obsahuje nesprávné a neúplné údaje. Podle ustanovení § 3 SŘ je přitom správní orgán povinen postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Tato zásada správního řízení dle Navrhovatele není naplněna a Stanovisko EIA je v důsledku toho nezákonné.

Vyjádření MŽP: Pokud je součástí dokumentace EIA rozptylová studie, zpracovaná autorizovanou osobou, uplatňuje se presumpce její správnosti, ledaže by k ní byly podány důvodné připomínky. V daném případě je rozptylová studie zpracována Ing. Martinem Vraným, který je držitelem autorizace ke zpracování rozptylových studií podle zák. č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, udělené MŽP pod č.j. 911/820/09. K RS sice byly vzneseny námitky v průběhu projednání dokumentace, ty však byly v rámci posudku a následně i Stanoviska EIA vypořádány, kromě toho nebyly k RS vzneseny žádné připomínky ze strany dotčených orgánů (zejména KHS nebo orgán ochrany ovzduší KrÚ). I když není relevantní vést na tomto místě odbornou diskusi o správnosti RS, MŽP podotýká k uvedenému příkladu dokumentu MZe, že se již dle jeho názvu vztahuje k intenzivním chovům drůbeže a prasat, v nichž je ovšem otázka emisí amoniaku podstatně významnější, než je tomu u chovu skotu. Zejména je však nutno v této souvislosti odmítnout námitku porušení § 3 SŘ. Samotný proces posuzování vlivů není správním řízením a jeho výsledkem není správní rozhodnutí. Příslušný úřad má za úkol vydat závazné stanovisko – objektivní odborný podklad pro vydání rozhodnutí, popř. opatření podle zvláštních právních předpisů. Přitom podklady pro jeho vydání tvoří zejména odborný posudek, zpracovaný autorizovanou osobou, a dále dokumentace, vyjádření dotčených orgánů, dotčených územních samosprávných celků a veřejnosti. Jednotlivá vyjádření mohou být i protichůdná a úkolem příslušného úřadu je, na základě správního uvážení rozhodnout, zda bude závazné stanovisko souhlasné a za jakých podmínek. Pokud stanovisko obsahuje relevantní zdůvodnění, na základě jakých úvah vydal souhlasné (popř. nesouhlasné) stanovisko a formuloval podmínky, jde o postup v souladu se zákonem a nelze ho zpochybňovat s odvoláním na § 3 SŘ. Námitka, že nebyl zjištěn stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, je proto irelevantní. V této souvislosti lze poukázat i na úvod zmíněného § 3 SŘ: „Nevyplývá-li ze zákona něco jiného…"

Podstata námitky: Nejvhodnější metodou posouzení imisní zátěže stávajícího provozu, a potažmo tak navrhovaného stavu při realizaci Záměru, je dle Navrhovatele metoda praktického olfaktometrického měření po dostatečně dlouhou referenční dobu a vyhodnocení působení imisí na obyvatelstvo obce. Krajský úřad však ve Stanovisku uvádí, že metoda olfaktometrického měření v zařízení k chovu skotu nelze využít, s čímž Navrhovatel nesouhlasí a považuje to za alibistický a nesprávný výklad zákona.

Vyjádření MŽP: Tuto námitku lze jednoznačně odmítnout jako nedůvodnou. Metodu olfaktometrického měření lze použít pouze u stávajícího (existujícího) zdroje, nikoli tedy k posouzení navrhovaného zdroje. Skutečnost, že stávající areál ZOD bývá občas původcem zápachu, nebyla zpochybňována, přitom je zřejmé, že hlavním zdrojem je BPS. Proto také jsou v dokumentaci i tomto stanovisku navržena opatření k jeho eliminaci. K modelování předpokládaných emisí po realizaci záměru však metodu olfaktometrického měření využít nelze.

K bodu B. Nesprávné stanovení ochranného pásma

Podstata námitky: Navrhovatel upozorňuje, že v dokumentaci vymezené Ochranné pásmo nevychází z legislativy, ale je vypočteno dle Metodického návodu pro posuzování chovů hospodářských zvířat z hlediska ochrany zdravých životních podmínek, který byl zveřejněn v časopise Acta hygienica, epidemiologica et microbiologica roku 1999. Nejedná se tedy o závazný dokument, ale pouze o odborný článek, jehož závěry byly již dávno odborně překonány. Uvedená metodika měla navíc sloužit ke stanovení ochranného pásma pro účely zabránění vzniku emisí aerosolů s patogeny do obytné zástavby z hygienického hlediska. To znamená, že ochranné pásmo určené podle uvedeného článku není zcela vypovídající z hlediska emisí zápachu. Navrhovatel ještě dodává, že v současné době neexistuje žádná zákonná úprava či jiná aktuální metodika, na jejímž základě by bylo možné stanovit ochranná pásma pro obtěžování zápachem zemědělskými chovy.

Vyjádření MŽP: Navrhovatel na jedné straně označuje metodiku z r. 1999 za starou, neaktuální a překonanou, zároveň však uvádí, že v současné době neexistuje žádná aktuální metodika pro stanovení ochranných pásem pro obtěžování zápachem zemědělskými chovy. Tvrzení o neaktuálnosti a „překonanosti" metodiky je tedy poněkud rozporuplné. MŽP je si vědomo, že stanovování ochranných pásem dle zmíněné metodiky problematiku zápachu neřeší zcela, stále se však v rámci posuzování záměru podle zákona používá, protože určitou vypovídací hodnotu má. V daném případě má svůj význam např. při porovnání výsledků pro stávající stav (nulová varianta) a stav po realizaci záměru. Podstatné je, že stanovení ochranného pásma není jediným ani rozhodujícím podkladem pro výrok Stanoviska EIA. Lze tedy uzavřít, že prohlášení o údajné nesprávnosti stanovení ochranného pásma není relevantní (mělo by smysl pouze tehdy, pokud by bylo ochranné pásmo na základě zmíněné metodiky vymezeno chybně nebo pokud by existovala jiná, ověřená a doporučená metodika). Už vůbec pak nelze vyvozovat, že by použití metodiky z r. 1999 zakládalo nezákonnost závazného stanoviska.

K bodu C. Nepřezkoumatelnost závěrů vyplývajících z rozptylové studie

Podstata námitky: Navrhovatel uvádí, že větrná růžice, jak je uvedena v rámci Rozptylové studie (RS), v rozporu s příslušným metodickým pokynem Ministerstva životního prostředí neobsahuje údaje o tom, jak je stará, pro jakou oblast je přesně spočtena a kdo je jejím autorem. Vzhledem k tomu, že uvedené informace chybí, nelze závěry větrné růžice použít pro závěry Stanoviska EIA, neboť nelze určit, zda jsou data aktuální a použitelná pro daný případ. V tomto ohledu má tedy Navrhovatel za to, že závěry, které vychází z údajů RS nejsou ověřitelné a Stanovisko EIA je tak v této části nepřezkoumatelné.

Vyjádření MŽP: Pokud jde o správnost rozptylové studie, MŽP v prvé řadě odkazuje na úvod svého vyjádření v rámci bodu A na str. 8 tohoto rozhodnutí. Co se týče namítaných chybějících údajů o větrné růžici, ty v RS skutečně uvedeny nejsou, avšak informace, že se jedná o větrnou růžici pro lokalitu Herálec, je uvedena v kapitole C.II.1 dokumentace (na str. 46). Jak již bylo výše uvedeno, platí presumpce správnosti, tedy se předpokládá, že autorizovaná osoba použila k výpočtu aktuální větrnou růžici pro danou lokalitu. K tomu je nutno upozornit, že navrhovatelem zmiňovaný metodický pokyn MŽP, který vyžaduje podrobné informace o použité větrné růžici, se vztahuje na vypracovávání RS pro potřeby vydávání závazných stanovisek podle zákona o ochraně ovzduší. Pro potřeby podkladů procesu EIA není striktní dodržení všech formálních náležitostí RS vyžadováno.

Námitka nepřezkoumatelnosti závěrů vyplývajících z rozptylové studie, založená na skutečnosti, že v RS nejsou uvedeny všechny údaje o použité větrné růžici uvedené v metodickém pokynu MŽP, tedy není důvodná.

K bodu D. Neúplné zjištění stavu věci

Podstata námitky: Navrhovatel si nechal společností ODOUR, s.r.o., zpracovat Pachovou studii, v jejímž rámci byly sledovány pachové epizody v obci a jejím okolí nezávislým automatickým systémem AIRQ, na základě meteorologických dat, lokalizace stěžovatele, typu a intenzity zápachu, délky působení zápachu a dalších parametrů nezávisle na posuzování lidského činitele. Z údajů Pachové studie, dle které imise zápachu stávajícího kravína a BPS dosahovaly až vzdálenosti 900 metrů od Družstva a BPS lze dle Navrhovatele podpořit závěr, že ochranné pásmo tak, jak jej vymezil pan Ing. Petr Pantoflíček v žádném případě neodpovídá skutečnému problému se zápachem v obci, a je pro posouzení vlivů Záměru na životní prostředí zcela nerelevantní. Je pak nepochybné, že údaje zjištěné v rámci Pachové studie na základě konkrétních oznámení dotčených obyvatel mají mnohem větší vypovídající hodnotu, než teoretické údaje uvedené v odborném článku z roku 1999.

Pokud pak zpracovatelka posudku pro Stanovisko EIA uvádí, že „podle propočtu ochranného pásma chovu hospodářských zvířat, kapacitně odpovídající navrhovanému využití stájí, který je proveden podle metodiky, dosah pachových emisí v navrhovaném stavu nezasáhne obytnou zástavbu obce Herálec", pak s takovým závěrem nelze souhlasit, a to již vzhledem k závěrům Pachové studie, kde 73 % stížností označilo zápach za velmi obtěžující a někteří

stěžovatelé na zápach se přitom nacházeli až 900 metrů od Družstva. Pokud se obytná zástavba nachází pouhých 50 metrů od areálu Družstva, nelze si představit, že tato obytná zástavba nebude nadměrně zasažena imisemi zápachu při realizaci Záměru, kterým dojde téměř k trojnásobnému navýšení kapacity chovaného skotu. Nic na takové skutečnosti nemůže změnit ani fakt, že Záměr bude od obytné zástavby posunut o pár desítek metrů.

Navrhovatel uzavírá, že závěry Rozptylové studie, jakožto i Stanoviska EIA jsou postaveny na základě starých a překonaných poznatků, nikoliv na základě exaktních, ověřitelných a prokazatelných údajů. Navrhovatel tedy má za to, že Krajský úřad nezjistil úplný stav věci a v důsledku tak Stanovisko EIA trpí vadami, pro které je nezákonné.

Vyjádření MŽP: Argumentace Navrhovatele je zavádějící z toho důvodu, že staví proti sobě výpočet ochranného pásma chovu skotu dle metodiky z r.1999, který modeluje budoucí předpokládaný dosah pachových emisí z chovu, a pachovou studii, která hodnotí současný stav zatížení lokality zápachem ze všech zdrojů. I v rámci zmiňované pachové studie spol. ODOUR je však zřetelně uvedeno, že pravděpodobným zdrojem zápachu, který je předmětem stížností, je BPS, přičemž podíl současného chovu skotu v jeho stávající poloze činí pouze 4 %. Lze tedy předpokládat, že realizace opatření na BPS a umístění modernizované stáje o cca 200 m (nikoli jen pár desítek metrů) dále od obytné zástavby přinese zlepšení současného stavu. Co se týče námitky, že krajský úřad tak nezjistil úplný stav věci, MŽP odkazuje na své vyjádření na str. 8 tohoto rozhodnutí k námitce uvedené pod bodem A. a konstatuje, že námitka nezákonnosti je nedůvodná.

K bodu E. Doprava

Podstata námitky: Navrhovatel v tomto bodu zpochybňuje závěry krajského úřadu uvedené ve Stanovisku EIA, týkající se vlivu dopravy po realizaci záměru z hlediska pachového zatížení.

Vyjádření MŽP: Jde o zpochybnění věcné správnosti Stanoviska EIA, přičemž námitka porušení konkrétního ustanovení zákona zde není obsažena. MŽP se proto námitkami uvedenými v bodu E. nezabývalo.

K bodu F. Voda

Podstata námitky: Navrhovatel si nechal zpracovat hydrogeologický posudek u odborně způsobilé osoby (Ing. Pavel Benkovič, květen 2021), z něhož vyvodil, že již současný provoz v areálu družstva má negativní vliv na kvalitu podzemních a povrchových vod v okolí. V případě povolení realizace Záměru a s tím souvisejícího rozšíření provozu v areálu družstva hrozí, že tyto negativní vlivy významně narostou. Dále Navrhovatel upozorňuje na nedostatek vody v obci v souvislosti se skutečností, že po realizaci záměru spotřeba vody vzroste a zároveň v důsledku jejich zachytávání poklesne objem srážkových vod vsakujících se do půdy. Závěrem bodu Navrhovatel shrnuje, že uvedenou problematikou se Stanovisko EIA dostatečně nezabývalo, a pouze převzalo závěry vyjádření KHS a zpracovatele posudku, které vycházejí z tendenčních, neobjektivních a

neúplných informací. V důsledku je tak Stanovisko EIA v tomto rozsahu nezákonné, neboť nesplňuje zákonné požadavky.

Vyjádření MŽP: V podstatě se jedná opět o polemiku s věcnou stránkou hodnocení vlivů. Závěrečná námitka nezákonnosti Stanoviska EIA pouze odkazuje na blíže neurčené „zákonné požadavky", které Stanovisko EIA údajně neplní. MŽP proto opět odkazuje na svá vyjádření uvedená výše, zejména k bodu A, a konstatuje, že ani námitky v tomto bodu neshledalo jako důvodné.

K bodu G. Závazné podmínky stanovené pro třetí subjekt

Jak již bylo shora uvedeno, námitku v tomto bodu MŽP uznalo jako důvodnou, a proto přikročilo k zahájení přezkumného řízení a následně k vydání tohoto rozhodnutí.

K bodu H. Neurčitost závazných podmínek pro realizaci záměru

Podstata námitky: Navrhovatel má za to, že Stanovisko je vadné a v rozporu se zákonem, když některé podmínky pro fázi provozu Záměru stanovené v části I.8 Stanoviska jsou natolik neurčité, že není možné předvídat jejich vymahatelnost. Jako příklad uvádí podmínku č. 3 v části C. Podmínky pro fázi provozu, která formuluje opatření v případě prokazatelného obtěžování zápachem z provozu chovu skotu.

Vyjádření MŽP: Jak už MŽP výše konstatovalo, námitka je ve vztahu ke konkrétně uvedené podmínce č. 3 v části C důvodná. Je totiž problematické jako indikátor prokazatelného obtěžování zápachem stanovit počet podaných stížností, obzvlášť, když není definována hranice, jaký počet stížností už je možné považovat za prokazatelné obtěžování. Nejednoznačnost podmínky povede k tomu, že ji není možné splnit, resp. že ji nebude nutné plnit vůbec, protože vždy bude možné konstatovat, že počet podaných stížností nebyl dostatečný. A naopak, může dojít k jejímu „přehnanému" plnění, kdy i na základě jedné stížnosti může být konstatováno, že je potřeba ji splnit. Nejednoznačnost podmínky může vést i k jejímu zneužívání, kdy mohou být podávány účelové stížnosti jen proto, aby jich bylo hodně a aby se podmínka aktivovala. To vše lze označit za nezákonné, neboť taková podmínka nemůže naplnit účel, pro který byla stanovena a který je zakotven v § 5 odst. 4 zákona a v části I přílohy č. 6 k zákonu, tedy předejít, vyloučit, snížit nebo kompenzovat vliv záměru. Naopak také může zbytečně (tj. neoprávněně, nezákonně) nutit oznamovatele předcházet, vyloučit, snížit nebo kompenzovat vliv, který neexistuje. Z těchto důvodů MŽP muselo konstatovat nezákonnost citované podmínky a přistoupit k její změně. Pro úplnost dodává, že v žádném jiném případě neurčitost podmínky neshledalo.

Potud vypořádání námitek Navrhovatele.

O shromáždění potřebných podkladů MŽP informovalo oznamovatele jako účastníka řízení ve smyslu § 36 odst. 3 správního řádu a stanovilo lhůtu 7 dní k případnému vyjádření. Této možnosti účastník řízení nevyužil.

Z výše uvedených důvodů pak bylo rozhodnuto tak, jak je ve výroku rozhodnutí uvedeno. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí o změně závazného stanoviska má rovněž charakter závazného stanoviska, není proti němu odvolání přípustné.

P o u č e n í

Proti tomuto rozhodnutí se nelze odvolat (podat rozklad).

otisk úředního razítka

Ing. Jaroslav Pospíšil
ředitel odboru výkonu státní správy VII
podepsáno elektronicky

Rozdělovník

Účastník řízení
Zemědělské obchodní družstvo v Herálci, Herálec čp. 134, PSČ 582 55

Na vědomí (po nabytí právní moci)
Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ, Žižkova 57, 587 33 Jihlava
Městský úřad Havlíčkův Brod, stavební úřad, Havlíčkovo náměstí 57, 580 61 Havlíčkův Brod
Obec Herálec, Herálec 257, 582 55 Herálec u Havl. Brodu
JUDr. Ing. Ivan Barabáš, advokát, AK FORLEX s.r.o., Poděbradova 2738/16, 702 00 Ostrava
Ministerstvo životního prostředí, OPVIP, zde